

HU

HU

HU

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2010.7.29.
COM(2010)399 végleges

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK

**a szájon át fogyasztott dohánytermékek más tagállamokban való forgalmazásának
megakadályozásához szükséges intézkedések Svéd Királyság által történő
végrehajtásáról**

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK

a szájon át fogyasztott dohánytermékek más tagállamokban való forgalmazásának megakadályozásához szükséges intézkedések Svéd Királyság által történő végrehajtásáról

1. BEVEZETÉS

A dohánytermékekről szóló 2001/37/EK irányelv 8. cikke megtiltja a szájon át fogyasztott dohány forgalmazását. A tilalmat eredetileg a dohánytermékekről szóló első irányelv (a 92/41/EGK irányelvvel módosított 89/622/EGK irányelv) rendelte el.

Csatlakozási szerződésében Svédország eltérést kapott:

„A 92/41/EGK irányelvvel módosított 89/622/EGK irányelv 8a. cikkében szereplő, a 92/41/EGK irányelvvel módosított 89/622/EGK irányelv 2. cikkének (4) bekezdésében meghatározott termék piaci forgalomba hozatalára vonatkozó tilalom – az ilyen termék élelmiszerre emlékeztető formában történő forgalomba hozatalára vonatkozó tilalom kivételével – Svédországban nem alkalmazandó.”¹

Svédország azzal a feltétellel kapott eltérést, hogy minden szükséges intézkedést megtesz annak biztosítására, hogy az a) pontban említett termék ne kerüljön forgalomba azokban a tagállamokban, amelyekre a 89/622/EGK és a 92/41/EGK irányelv teljes egészében alkalmazandó.²

A csatlakozási szerződés a Bizottságot is kötelezte, hogy ellenőrizze ezeknek az intézkedéseknek a tényleges végrehajtását és nyújtson be jelentést a Tanácsnak³.

2009. november 10-én a Bizottság a dohánytermékekről szóló irányelv szerinti szabályozási bizottság keretében a következő tájékoztatáskérést küldte valamennyi tagállamnak:

- milyen mértékű a snusfogyasztás vagy -forgalmazás az ön tagállamában (a fogyasztás elterjedtsége felnőttek/ fiatalok körében, internetes értékesítés, utasok által történő behozatal, csempészet)?
- milyen (a forgalmazási tilalmat kiegészítő) intézkedéseket tett az ön tagállama a snus piacra kerülésének megakadályozása érdekében? Svédország esetében ez a kérdés arra irányul, hogy az ország milyen intézkedéseket tett annak biztosítása érdekében, hogy Svédországban előállított snus más tagállamban ne kerüljön forgalomba.

Összesen 23 tagállam válaszolt a Bizottság megkeresésére.

¹ A Norvég Királyság, az Osztrák Köztársaság, a Finn Köztársaság és a Svéd Királyság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány, XV. melléklet (A csatlakozási okmány 151. cikkében hivatkozott lista), X. Vegyes rendelkezések, a) pont.

² Uo. b) pont.

³ Uo. c) és d) pont.

2. A SNUS FORGALMAZÁSA

2.1. Svédország

A snus forgalmazásával kapcsolatos bizottsági megkeresésre válaszolva Svédország kifejtette, hogy a svéd jog alapján jogellenes a más tagállamba történő értékesítés minden formája, beleértve az internetes értékesítést is. A vonatkozó rendelkezést a svéd dohánytörvény (1993:581) 14. szakasza tartalmazza.

Ez a tilalom azonban nem vonatkozik a dohánytermékek értékesítésére, sem a dohánytermék-értékesítő helyeken elhelyezett kereskedelmi hirdetésekre. A dohánytermék-értékesítő helyeken elhelyezett kereskedelmi hirdetések ugyanakkor nem lehetnek tolakodóak és nem buzdíthatnak dohányfogyasztásra.

Ezenkívül a svéd fogyasztóvédelmi hatóság általános iránymutatásokat bocsátott ki a dohánytermékek fogyasztók számára történő forgalmazásáról (KOVFS 2009:7). Ezek az általános iránymutatások a dohánytörvény forgalmazással kapcsolatos rendelkezéseire és a forgalmazási gyakorlatokról szóló törvényre vonatkoznak, céljuk a közvetlenül a fogyasztók számára történő dohánytermék-értékesítésre vonatkozó szabályozásoknak való megfelelés előmozdítása.

2.2. Más tagállamok

A tagállamok arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy területükön nem forgalmazznak snust. Mindazonáltal úgy vélték, előfordulhat, hogy utasok snust visznek be az országba. A snus utasok által történő behozatalára vonatkozó adatok csak Finnország esetében állnak rendelkezésre. Finnország tájékoztatása szerint a Finnország és Svédország között utazó, Finnországba snust behozó utasok száma 2005 és 2007 között megduplázódott.

A csempészetet az országok nem tekintették problémának.

Sok tagállam jelezte ugyanakkor, hogy az interneten árulnak snust. Ennek ellenőrzése nehéz feladat.

A snus elterjedtsége vagy nem jelentős a tagállamokban, vagy nincs erre vonatkozó adat. Finnországban ugyanakkor a felnőtt férfiak 5 %-a, illetve a felnőtt nők 2 %-a fogyaszt snust. A 18 éves finnországi fiúk mintegy 40 %-a próbálta már ki a snust, 10 %-uk pedig rendszeres snusfogyasztó.

Finnország véleménye szerint a Finnország és Svédország között utazó utasok részére történő értékesítések miatt ezek a számok nőttek az elmúlt években. A fogyasztás a külföldről (főként Svédországból) történő magánbehozatalból, az internetes értékesítésekből (főként Svédországból) vagy a csempésztett snus feketeipari értékesítéséből ered. A büntető eljárások adataiból kiderül, hogy a jogellenes behozatal és értékesítés országos szinten elterjedt és szervezett. A finn vámhatóságok a svéd társhatóságokkal együttműködve rendszeresen átfogó nyomozásokat végeznek.

Mivel Finnországban tilos a snus kereskedelmi célú behozatala és értékesítése, hivatalos adatok nincsenek a snusfogyasztásról. A statisztikák ugyanakkor azt

mutatják, hogy a Svédországból származó jogszerű magánbehozatal folyamatosan nőtt 2005 óta⁴.

Svédországban a férfiak 19 %-a, illetve a nők 4 %-a fogyaszt napi rendszerességgel snust.

Szlovénia jelentéséből kiderül, hogy 2006-ban snusértékesítés miatt pénzbüntetést szabtak ki egy személyre.

Szlovénia és Dánia a snuson kívül egyéb füstmentes, a belföldi piacon jelen lévő termékekről is említést tesz jelentésében.

3. MEGELŐZŐ INTÉZKEDÉSEK

3.1. Svédország

A csatlakozási szerződésben vállalt kötelezettségének megfelelően Svédország rendeletben tiltotta meg a snus kivitelét (1994:1266). A rendelet 1995. január 1-jén lépett hatályba. A rendelet 1. szakaszának első bekezdése megtiltja a snus kivitelét az Európai Unió tagállamaiba. Az 1. szakasz második bekezdése alapján a tilalom nem vonatkozik azokra a termékekre, amelyeket utasok visznek ki személyes használatra vagy ajándékként személyes használatra. Ennek megfelelően a snus személyes használatra történő vagy ajándékozási célú megvásárlása kivételt képez a Svédországból külföldre való utazáskor.

A snus más tagállamba történő kivitelét a svéd jog bünteti. Az említett rendeletbe ütköző cselekmények szankcióit a csempészet büntetéséről szóló törvény (2000:1225) határozza meg. Az említett törvény 3. szakasza úgy rendelkezik, hogy aki egy kifejezett tilalmat (pl. a snus kivitelét tiltó rendelet rendelkezéseit) szándékosan megsértve visz ki árut az országból, az csempészet miatt büntetendő. A snus csempészetéért például jelenleg pénzbüntetés vagy két évig terjedő szabadságvesztés büntetés szabható ki (3. szakasz).

Ha a bíróság súlyosnak minősíti a bűncselekményt, hat hónaptól hat évig terjedő szabadságvesztés büntetést szabhat ki (5. szakasz). A kisebb súlyú bűncselekmények esetén pénzbüntetés kiszabására kerül sor (4. szakasz). Ha a szándékosság nem bizonyítható, az elkövetőre jogellenes kivitelért pénzbüntetés vagy legfeljebb két évig terjedő szabadságvesztés büntetés szabható ki (7. szakasz). A csempészet büntetéséről szóló törvény hatálya alá tartozó bűncselekmények tárgyát képező vagyontárgy vagy annak értéke – amennyiben ez nem jelent nyilvánvalóan aránytalan jogkövetkezményt – elkobozható (16. szakasz).

A svéd jogszabályok tehát a snus Svédországból más tagállamba történő mindennemű kivitelét jogellenesnek és büntetendőnek minősítik, kivéve, ha az az utasok személyes használatára vagy ajándékként személyes használatra szolgál. Ennek megfelelően jogellenes a távértékesítés, így az internetes értékesítés útján történő snuskivitel is, amennyiben a vevő egy másik tagállamban van. Snust csak

⁴ A Szociális és Egészségügyi Termékfelügyeleti Központ jelentése a snusról (Nuuskaraportti, Sosiaalija terveydenhuollon tuotevalvontakeskus, 2008).

akkor lehet Svédországból egy másik tagállamba kivinni, ha a határokon átlépő személy személyes használatra vagy ajándékként személyes használatra viszi azt magával.

Kijelenthető továbbá az is, hogy a svéd hatóságok a gyakorlatban is alkalmazzák a jogszabályokat⁵. Számos svéd hatóság, köztük a bíróságok is fellépnek a más tagállamba snust értékesítő személyekkel szemben. Ennek eredményeként növekedett a lefoglalt snus mennyisége Svédországban:

– 2006	156 kg
– 2007	323 kg
– 2008	474 kg
– 2009 (októberig)	641 kg

3.2. Más tagállamok

A tagállamok nagy többsége arról számol be, hogy nem hoztak a snus betiltását kiegészítő egyéb intézkedést. Néhány tagállam jelezte, hogy betiltotta a dohánytermékek internetes értékesítését.

E tekintetben Finnország kivétel. A Svédországból származó, a magánfogyasztást és a feketepiacot célzó kiterjedt snusbehozatal miatt a finn kormány szigorúbb fellépésről döntött.

Finnország jelentésében arról számolt be, hogy parlamentje a következő intézkedéseket vitatja meg:

- a személyes használatra irányuló magánbehozatal korlátozása utazásonként 30 kis dobozra;
- a snus interneten történő magánbeszerzésének büntethetővé tétele;
- a snus magánértékesítésének (pl. barátok számára) büntethetővé tétele.

4. KÖVETKEZTETÉS

A csatlakozási szerződésből eredő kötelezettségei teljesítése érdekében Svédország büntethetővé tette a snus kereskedelmi célú kivitelét, és szigorú szankciókat alkalmaz. A snus kivitele csak az utas személyes használatára vagy ajándékként személyes használatra engedélyezett. A svéd jog alapján jogellenes a snus távértékesítése, így az internetes értékesítés is, amennyiben a vevő egy másik tagállamban van.

Egyetlen más tagállam sem számolt be jelentésében a területén folyó kereskedelmi célú snusforgalmazásról. Elterjedt ugyanakkor a magánbehozatal, valamint úgy

⁵ A snus kivitelének tilalmáról szóló rendelet (1994:1266) és a csempészet büntetéséről szóló törvény (2000:1225).

tűnik, hogy a snus az EU-ban mindenhol beszerezhető interneten. Arra vonatkozóan nincs adat, hogy az internetes snusértékesítők mekkora hányada tevékenykedik svéd területről.

Finnország további megelőző intézkedéseket tervez, például korlátozni kívánják a snus magánbehozatalát. A többi tagállam nem számolt be a forgalmazási tilalmat kiegészítő egyéb intézkedésekről.